

راهنمای گردشگری ایران ۱۷

استان
خراسان شمالی

حسن رنده‌دل و دستیاران

www.ketabir

نشر ایرانگردان

نشر ایرانگردان منتشر کرده است

- مجموعه راهنمای گردشگری استان‌های ایران (۳۱ جلد)
- مجموعه راهنمای گردشگری روستاهای ایران (۸ جلد)
- مجموعه راهنمای گردشگری شهرهای ایران - کاشان
- راهنمای ایرانگردی استان‌ها و شهرها

Iran Tourist Guide □

- الدلیل السياحي - ایران محافظاتها ومدنها
- ایران کهن تر از تاریخ (لوح فشرده)
- PERSIA Older than History (CD)
- روستاهای شگفت انگیز ایران (لوح فشرده)
- نقشه ایرانگردی / راه‌ها و جاذبه‌ها

Iran Tourist Map □

- راهنمای قلعه‌ها، غارها، آبدروانی و چشمه‌های معدنی،
- دریاچه‌ها و آبشارها و مراسم اقوام ایرانی (۵ جلد)
- ایران در یک نگاه (به زبان‌های فارسی، انگلیسی، آلمانی، روسی و فرانسه)

زنده‌دل، حسن، ۱۳۳۱ -

راهنمای گردشگری ایران استان خراسان شمالی / تالیف حسن زنده‌دل و دستیاران

عکس و اسلاید آرشیو ایرانگردان؛ طراحی و صفحه آرایی: بگانه عسگری

تهران: نشر ایرانگردان (کاروان جهانگردان)، ۱۳۹۰.

۳۱۹-۶۶۳۵-۹۶۴-۹۷۸ (شابک جلد ۱۲)

۱۰۵-۶۶۳۵-۹۶۴-۹۷۸ (شابک دوره)

فیبا

ایران - کتابهای راهنما

تهران - کتابهای راهنما

دستیاران: احمد معصومی و صدیقه یعقوبی فاز

۱۳۹۰ ج. ۱۲ / ۹۷۸ / DSRV

۹۵۵/۰۰۴۲

۲۴۳۲۲۱۴

کاروان جهانگردان

رامنمای گردشگری ایران، جلد ۱۲

استان خراسان شمالی

تالیف: حسن زنده‌دل و دستیاران

دستیاران: احمد معصومی، صدیقه یعقوبی فاز

عکس و اسلاید: سیامک ایمان پور، سمانه یعقوبی فاز
کار توگرافی: آتیه ایرانگردان

طراحی و صفحه‌آرایی: یگانه عسگری
آدم و طرح جلد: بیژن صیفوری
آماده‌سازی، طرح و اجرا: کاروان جهانگردان - ایرانگردان
خدمات فنی و چاپ: چاپخانه شاد رنگ

تعداد: ۴۲۰۰ نسخه
نوبت چاپ: اول ۱۳۹۰

همه حقوق مادی و معنوی اثر برای ناشر محفوظ است.

هر نوع استعاده بازگویی اعم از تکثیر، بازنویسی، فیلم‌سازی، ذخیره و انتقال کامپیوتری، بیگرد قابوسی دارد. نقل حداکثر ۳۰۰ کلمه برای نقد و معرفی در مطبوعات بلامانع است.

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۶۶۳۵-۰۰۵ ISBN 978-964-6635-005 | دوره کامل
شابک ۹۷۸-۹۶۴-۶۶۳۵-۰۳۱۹ ISBN 978-964-6635-319 | (استان خراسان شمالی)

مرکز پخش و فروش:

نشر کاروان جهانگردان (ایرانگردان)

تلفن: ۱۴ - ۰۲۱-۲۲۶۳۳۶۱۲ | دورنگار: ۰۲۱-۴۴۶۶۷۱۵۶

www.irangardan.com

درباره این مجموعه

مجموعه ۳۱ جلدی کتاب‌های مصور راهنمای جامع گردشگری استان‌های کشور با ویژگی‌های ممتاز و مطابق استانداردهای حرفه‌ای انتشار می‌یابد. در هریک از کتاب‌های مذکور، ویژگی‌های جغرافیایی، تاریخی، اقتصادی و فرهنگی هر استان و شهرستان‌های آن همراه با تشریح مفید و مؤثر کلیه جاذبه‌های طبیعی، باستانی، تاریخی، مذهبی، زیارتی و فرهنگی و تصاویر و نقشه‌های رنگی مورد نیاز گردشگران در همان استان، چاپ شده است.

مجموعه مذکور علاوه بر اینکه اطلاعات کاملی درباره هریک از استان‌های کشور در اختیار مسافران و مدیران محلی و منطقه‌ای قرار می‌دهد، آگاهی‌های بسیار مهمی را به ویژه از نظر آشنایی با ثروت فرهنگی و چگونگی استفاده آن در توسعه صنعت گردشگری به اطلاع عموم می‌رساند. همه ایرانیان، گردشگران و به ویژه نسل جوان و بالنده ایرانی به دلیل نیاز شدید به آگاه‌سازی نسبت به بخش مهمی از ثروت ملی و همچنین به دلیل تقویت مبانی نظری وحدت و یکپارچگی ملی، بیشترین گروه مخاطب این نوع کتاب‌ها را تشکیل می‌دهند.

در این مجموعه، استان‌های ۳۱ گانه کشور و بیش از ۳۵۰ شهرستان و شهرهای کشور معرفی شده‌اند. آثار طبیعی هر استان نیز در دسته‌بندی‌های مفصلی شامل سواحل و دریاچه‌ها، تالاب‌ها و مرداب‌ها، ارتفاعات و قله‌ها، جنگل‌ها و دشت‌ها، تفرجگاه‌ها، جزایر و شبه جزیره‌ها، رودها و چشمه‌های معدنی و آبگرم‌ها، مناطق

حفاظت شده و حیات وحش، آبشارها، غارهای طبیعی و فضاهای
عشایری و روستاهای شگفت انگیز به همراه توضیحات مناسب و
تصاویر زیبا توضیح داده شده‌اند.

بناهای تاریخی استان‌ها و شهرها در گروه‌بندی‌های مختلفی از
قبیل کاخ‌ها، قلعه‌ها، پل‌ها، آتشکده‌ها، برج‌ها و مناره‌ها، خانه‌های
قدیمی، مدرسه‌ها، بازارهای قدیمی و غارهای تاریخی دسته‌بندی و
تشریح شده‌اند. آثار مذهبی و زیارتی نیز در طبقه‌بندی‌های مساجد،
بقعه‌ها و امامزاده‌ها، کلیساها، معابد، آتشگاه‌ها و آرامگاه‌های مشاهیر
همانند بخش تاریخی تشریح شده‌اند.

در بخش فرهنگ و هنر هر استان مراسم محلی، موزه‌ها،
صنایع دستی، موسیقی محلی، انواع غذاها، و برخی بازی‌ها و ادبیات
فولک آن استان معرفی شده‌اند. همچنین در این مجموعه، نقشه
راه‌ها و جاذبه‌های گردشگری هر استان و نقشه شهر مرکزی و
برخی از شهرهای هر استان آورده شده است که برای گردشگران و
مردم آن استان نیز بسیار مفید می‌باشد.

نشر ایرانگردان و کاروان جهانگردان امیدوار است با سلسله
انتشاراتی از این نوع، ضمن اعتلای فرهنگ عمومی در رفع برخی از
نیازهای در حال رشد صنعت گردشگری کشور گام‌های موثری
بردارد.

نشر ایرانگردان

تابستان ۱۳۹۰

درباره مؤلف

حسن زنده‌دل در سال ۱۳۳۱ در مرنند از شهرهای آذربایجان شرقی به دنیا آمده است. وی پس از اتمام تحصیلات متوسطه، دوره‌های لیسانس جامعه‌شناسی و فوق لیسانس شهرسازی - برنامه‌ریزی را در دانشگاه تهران به پایان برده و رساله دکتری خود را در زمینه توسعه منطقه‌ای با گرایش گردشگری به اتمام رسانیده است.

وی می‌گوید: در تمام دوران تحصیل، کار و آموزش را با یکدیگر درآمیخته و از رهگذر کار در مؤسسات پژوهشی، سازمان برنامه، سازمان ملل، مهندسان مشاور، تدریس در دانشگاه و حضور در نمایشگاه‌ها و نهادهای فرهنگی ملی و بین‌المللی تجارب ارزشمندی کسب کرده است.

حاصل آموزش، پژوهش و کار و تلاش وی، در طول بیش از سه دهه، علاوه بر انتشار ده‌ها مقاله و رساله آموزشی و علمی، شامل مجموعه کتاب‌های راهنمای گردشگری استان‌های ایران (۳۱ جلد)، مجموعه کتاب‌های راهنمای گردشگری روستاهای ایران (۸ جلد)، لوح فشرده ایران کهن‌تر از تاریخ (به زبان‌های فارسی و انگلیسی)، لوح فشرده روستاهای شگفت انگیز ایران، کتاب یکجلدی راهنمای ایرانگردی به زبان‌های فارسی، انگلیسی و عربی، مجموعه کتاب‌های موضوعی آبدرمانی و چشمه‌های معدنی ایران، دریاچه‌ها و آبشارهای ایران، قلعه‌های ایران، غارهای ایران و مراسم اقوام ایرانی (۵ جلد) و نقشه ایرانگردی (به زبان‌های فارسی و انگلیسی) می‌باشد که تاکنون انتشار یافته‌اند. مجموعه کتاب‌های راهنمای گردشگری

شهرهای ایران و دیگر آثار نیز به مرور به زیور چاپ آراسته می‌شوند.

حسن زنده‌دل تاکنون از سوی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور، شایسته دریافت لوح تقدیر و تندیس سیمرغ زرین شناخته شده و عنوان مؤلف برتر ادبیات گردشگری کشور را دریافت کرده است. آثار حسن زنده‌دل علاوه بر دریافت ده‌ها تقدیرنامه ملی و بین‌المللی، از سوی جشنواره رشد، شایسته دریافت لوح سیمین، از سوی جشنواره نرم‌افزار، شایسته دریافت لوح بلورین رشته تاریخ و هنر ایران، از سوی جشنواره بین‌المللی رسانه‌های دیجیتال، شایسته دریافت لوح زرین برترین اثر ایران‌شناسی و نیز لوح تقدیر و مدال طلایی از سوی جشنواره جهانی UN-WSA برای معرفی فرهنگ ایران شناخته شده است.

نشر ایرانگردان

تابستان ۱۳۹۰

مقدمه ویراست دوم

حقیقت آن است که من نیز چون کودکی کنجکاو، همواره در جست‌وجو و شناخت اسرار شگفتی‌های طبیعت و زیبایی‌های ماندگار میراث تاریخی و فرهنگی سرزمین مادری، عمری را به کوشش و تکاپو گذرانده‌ام. جست‌وجوی فضاها و ملموس‌قصه‌ها و افسانه‌هایی که پدر و مادرم در دل و جان کودکی من نقش کردند، اندیشه و خیالم را به سویی کشاند که تنها سفر می‌توانست تشنگی آن را رفع کند. از این رو، از روزی که اجازه یافتم به تنهایی سفر کنم، عمرم را صرف شناختن چهارگوشه میهن گران‌قدر کردم تا از لغت‌شناسایی و دیدار شگفتی‌های آن سرشار شوم. به راستی که سفری سخت و دشوار بود؛ جز تجربه‌های به ندرت مکتوب دیگران و نقشه‌های پراکنده این و آن، کتاب راهنمایی نیافتم.

در خلال سال‌های طولانی سفر به شهرها و روستاهای ایران و دیگر کشورها - و در پرتو دانش‌اندوزی در رشته‌های جغرافیا، جامعه‌شناسی، شهرسازی و برنامه‌ریزی توسعه و پژوهش و تدریس در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی - بیش از پیش به عظمت میراث تاریخی، فرهنگی، هنری و زیبایی‌های طبیعی ایران پی بردم و به فکر تهیه راهنمایی افتادم که مردم کشور و جهانگردان خارجی را از پرس‌وجوی فراوان در سفر بی‌نیاز کند و آنان را با میراث افتخارآمیز مردمان این مرز و بوم آشناتر سازد.

به اعتقاد نگارنده، مجموعه آثار شگفت طبیعی، تاریخی و فرهنگی ایران در نوع خود بی‌مانند و یگانه‌اند و از چنان ارزشی

برخوردارند که می‌توانند در فرآیند مدیریت توسعه کشور، همانند ذخیره‌های پایان‌ناپذیر، به ویژه پس از کاهش و پایان یافتن درآمدهای نفتی، به اهرم موثر توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و گسترش ایران‌شناسی در ابعاد ملی و بین‌المللی تبدیل شوند.

چنان که می‌دانیم، بازشناسی انواع آثار بازمانده از پیشینیان، یکی از خصیصه‌های برجسته انسان معاصر است و همواره با سفرهای محلی، ملی و بین‌المللی همراه بوده است و سفر، بدون راهنمای مناسب، موجب اتلاف هزینه و وقت فراوان خواهد بود؛ به ویژه آنکه شتاب و پیچیدگی از جنبه‌های جهان امروز به شمار می‌رود. کشور عزیز ما، ایران، مظهر یکی از تمدن‌های کهن جهان است که با ویژگی‌های برجسته صنعت جهانگردی دنیای معاصر، مثل سیستم‌های نوین حمل و نقل، خدمات و اقامت درهم آمیخته و از نظر آثار دیدنی، یکی از ده کشور اول جهان کنونی محسوب می‌شود.

در حالی که رویکرد کشور به استانداردهای صنعت جهانگردی به آرامی در حال شکل‌گیری و تکامل است، ضرورت انتشار کتاب‌های راهنمای گردشگری، بعنوان یکی از الزامات اساسی و مورد نیاز توسعه این صنعت، مورد توجه مردم و موسسات گردشگری قرار گرفته است. کشور ایران، در حال حاضر، از نظر تقسیمات کشوری دارای ۳۱ استان است که خوشبختانه کار پژوهش و تالیف کتاب‌های راهنمای گردشگری آن‌ها پس از سال‌های طولانی به پایان رسیده و کتاب حاضر یکی از ۳۱ کتاب این مجموعه است که با ویراست دوم انتشار می‌یابد. نگارنده بر آن است که سایر کتاب‌های این مجموعه نیز بی‌وقفه انتشار یابد و در دسترس خوانندگان علاقه‌مند به ایران‌شناسی و کتاب‌های مرجع گردشگری قرار گیرد، ولی به دلیل مشکلاتی که اهل نظر به خوبی از آن مطلع‌اند، این مجموعه به مرور به زیور چاپ آراسته می‌شود.

در هر حال چنانکه انتشار ویراست اول این کتاب‌ها نشان داد، مردم و مسئولان نه تنها به حفظ و حراستِ بیش از پیش میراث‌های طبیعی، تاریخی و فرهنگی کشور برانگیخته و تشویق شدند، بلکه در گسترش و توسعه همه جانبه آن همت گماشتند و مؤسسات آموزشی، دانشگاهی، خدماتی و سرمایه‌گذاری فراوانی را پدید آورده‌اند؛ چندانکه مؤلف نیز از کوشش‌های خود دلشاد و خرسند گشته است. اما کاری چنین گسترده و عظیم همواره با کاستی‌هایی همراه است که امیدوارم در هر دوره تجدید چاپ، با راهنمایی مردم صاحب‌نظر و خوانندگان گرامی برطرف شوند.

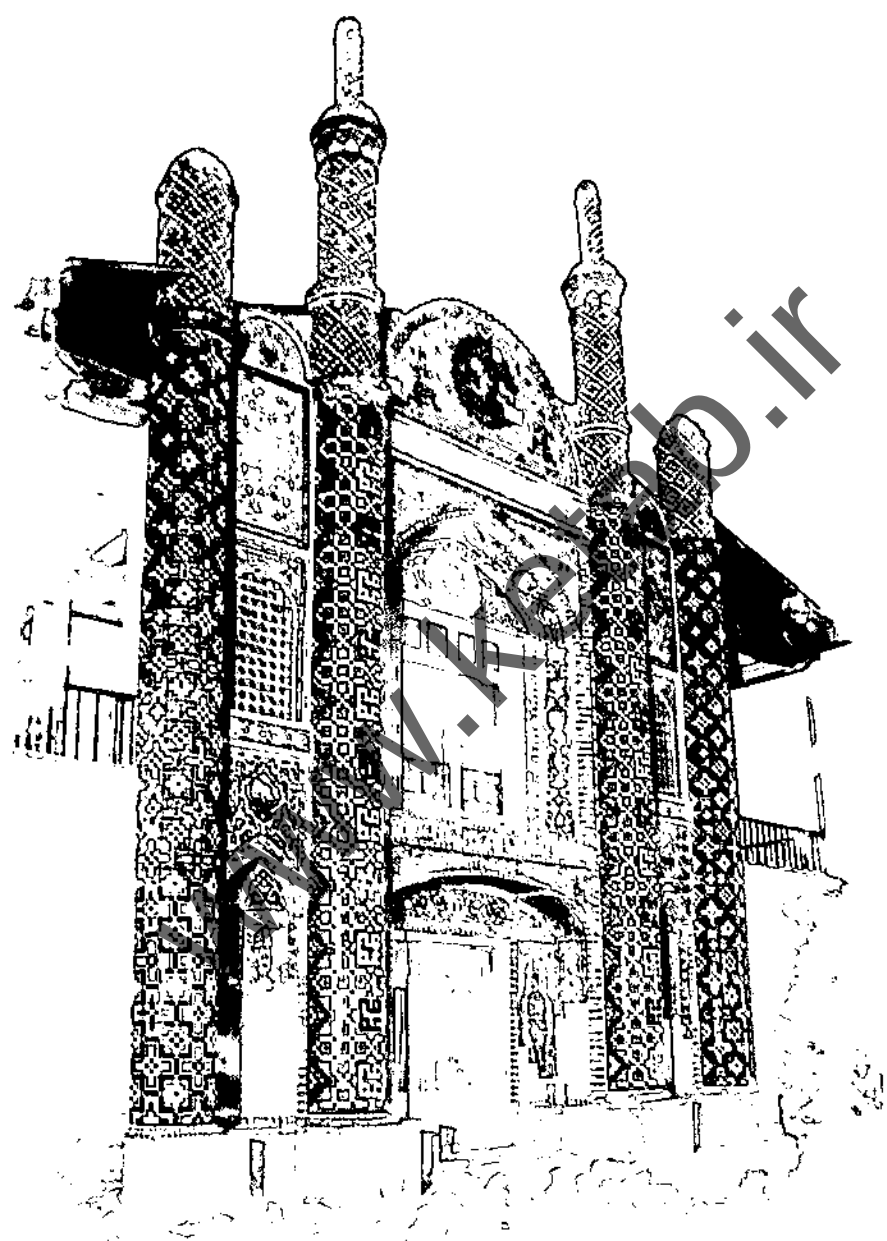
همان‌طور که گفته شد، این مجموعه حاصل سال‌ها تلاش و کوشش پیگیر نگارنده و همکاران اوست که نام آنان در صفحه شناسنامه کتاب درج شده است که بدین وسیله از یکایک آن عزیزان و نیز دیگر کسانی که در چاپ و نشر این مجموعه، به مؤلف و ناشر یاری رساندند، سپاسگزاری می‌نماید.

این کتاب را به روان پاک و عزت نفس مادرم صفیه و پدرم محمد تقدیم می‌کنم و واجب می‌دانم قدرشناسی و سپاس قلبی خود را نثار کسانی نمایم که طی سال‌های دراز دوره پژوهش، آماده‌سازی و چاپ این مجموعه با صبوری و همدلی مستمر، نگارنده را همراهی و یاری کردند.

امید است مجموعه راهنمای گردشگری ایران در سعادت‌نمندی مردم ایران مؤثر آید، و برای ایران‌شناسان و گردشگران داخلی و خارجی سودمند افتد و مدیران و مسئولان کشور را در برنامه‌های توسعه ملی و منطقه‌ای به کار آید.

حسن زنده‌دل

تهران، تابستان ۱۳۹۰

عمارت آئینه خانه مفتح

فهرست

۲۳	جغرافیا و تقسیمات سیاسی
۲۵	جغرافیای طبیعی و اقلیم
۲۷	جغرافیای تاریخی
۳۲	اسفراین
۳۷	بجنورد
۳۸	جاجرم
۴۰	شیروان
۴۲	فاروج
۴۳	مانه و سملقان
۴۵	وضعیت اجتماعی و اقتصادی
۴۷	جاذبه‌های طبیعی
۴۷	منابع و تفرجگاه‌های آبی
۴۷	رودخانه‌ها
۴۷	رود اترک
۴۸	رود قره سو
۴۸	رود هنامه
۴۸	رود قلچق
۴۹	رود زوارم
۴۹	سایر رودها
۴۹	دریاچه‌های سدها و آب‌بندان‌ها
۴۹	دریاچه سد شیرین‌دره
۵۰	دریاچه سد شیروان (بارزو)
۵۰	دریاچه سد اسفراین
۵۰	دریاچه سد چری
۵۱	دریاچه سد شورک

۵۱	سایر دریاچه‌های سدها
۵۱	آب‌بندان‌ها
۵۲	چشمه‌ها و مراکز آب درمانی
۵۲	چشمه آب معدنی و تفرجگاه بش قارداش
۵۷	چشمه و تفرجگاه بابا امان
۵۷	چشمه آبگرم ایوب
۵۸	چشمه آبگرم مهمانک
۵۸	چشمه آب معدنی مهنان
۵۹	چشمه امام‌زاده پیغو
۶۰	سایر چشمه‌ها
۶۰	آبشارها
۶۰	آبشار بیار
۶۰	آبشار حمید
۶۱	آبشار اسفجیر
۶۱	سایر آبشارها
۶۲	جنگل‌ها و بیشه‌ها
۶۳	ارتفاعات و قله‌ها
۶۳	رشته کوه آلاداغ
۶۳	رشته کوه قورخود
۶۴	کوه‌های کپه داغ
۶۴	دره‌ها، تفرجگاه‌ها و ییلاق‌ها
۶۵	دره اترک
۶۵	ییلاق زوارم
۶۶	ییلاق اوغاز
۶۶	ییلاق گلیل نامانلو
۶۶	ییلاق گلپایه و اسطرخی
۶۷	غارهای طبیعی و تاریخی
۶۷	غار سلیمان

۶۷	غار کنه گرم
۶۸	غار گنج کوه
۶۸	غار انوشیروان
۶۹	غار عبادتگاه شیخ احمد ذاکر
۶۹	غار کافر قلعه
۶۹	غار پوستین دوز
۷۰	غار استاد
۷۰	غار بیدک
۷۰	غار پیری
۷۰	غار ذریابالا
۷۱	غار سوله فوق
۷۱	سایر غارها
۷۱	مناطق حفاظت شده و حیات وحش
۷۱	منطقه حفاظت شده گلول و سرانی
۷۲	منطقه حفاظت شده قور خود
۷۲	منطقه حفاظت شده سالوک
۷۷	منطقه حفاظت شده ساریگل
۷۷	پارک ملی سالوک
۷۸	پارک ملی ساریگل
۷۸	پارک ملی گلستان
۷۹	پناهگاه حیات وحش میاندشت
۷۹	منطقه شکار ممنوع شمال و غرب سالوک
۸۰	منطقه شکار ممنوع بهکده رضوی
۸۰	روستاهای شگفت‌انگیز
۸۱	روستای اسپیدان (اسفیدان)
۸۲	روستای دشت
۸۳	روستای گلیان
۸۴	روستای زیارت
۸۴	روستای استاد

روستای هُنامه	۸۵
روستای درکش	۸۶
روستای اوغاز کهنه	۸۷
روستای رونین	۸۸
روستای تفتازان	۸۸
روستای زوارم	۸۹
روستای دیوین	۹۰
روستای خسرویه	۹۱
روستای قلعه‌زو	۹۱
جلوه‌های عشایری	۹۲
قلعه‌واستقرار	۹۲
ایلات و طوایف کرد خراسان	۹۲
ایل‌ها و طوایف ترک	۹۷
سایر ایلات خراسان	۹۸
سازمان اجتماعی ایلات	۹۹
نژاد، زبان و مذهب	۹۹
پوشاک و مسکن	۱۰۰
کوچ و مسیرهای کوچ	۱۰۰
صنایع دستی	۱۰۲
موسیقی و رقص ایلی	۱۰۲
جاذبه‌های تاریخی و باستانی	۱۰۵
بناها و یادمان‌های تاریخی	۱۰۵
کاخ‌ها و عمارت‌ها	۱۰۵
عمارت آئینه خانه مفخم	۱۰۵
قلعه‌ها و کاروان‌سراها	۱۰۵
قلعه جلال الدین	۱۰۵
نارین قلعه	۱۰۶
برج و باروی تیموری	۱۰۶

- قلعه کهنه حسن آباد ۱۰۷
- قلعه قیصر ۱۰۸
- قلعه صولک ۱۰۸
- رباط سونج ۱۰۸
- رباط قلّی ۱۰۸
- رباط قره بیل ۱۰۹
- تپه‌ها و محوطه‌های تاریخی و باستانی ۱۰۹
- محوطه تاریخی شهر بلقیس ۱۰۹
- زادگاه انوشیروان (فقت دژ) ۱۱۰
- تپه باستانی سارمران ۱۱۰
- تپه باستانی قلعه خان ۱۱۰
- تپه ارک شیروان ۱۱۱
- پل‌ها و معابر تاریخی ۱۱۱
- پل بابا امان ۱۱۱
- پل ابریشم ۱۱۲
- آب انبارها ۱۱۲
- آب انبار فرطان ۱۱۲
- آب انبار صفی آباد ۱۱۲
- آب انبار اندقان ۱۱۷
- آب انبار خوش ۱۱۷
- آب انبار درق ۱۱۷
- آب انبار ارغن آباد ۱۱۸
- آب انبار بینی دنباله ۱۱۸
- آب انبار تخت حوض ۱۱۹
- حمام‌های قدیمی ۱۱۹
- حمام فاروج ۱۱۹
- حمام حصاری گازرانی ۱۱۹
- حمام قدیمی جاجرم ۱۲۰
- حمام کلاته ترکها ۱۲۰

- ۱۲۰..... حمام استاد
- ۱۲۱..... حمام پیر شهید
- ۱۲۱..... حمام بالاده چناران
- ۱۲۲..... سایر آثار تاریخی
- ۱۲۲..... آتشکده اسپاخو
- ۱۲۲..... بند مهار
- ۱۲۳..... بناها و اماکن مذهبی
- ۱۲۳..... مساجد قدیمی
- ۱۲۳..... مسجد جامع جاجرم
- ۱۲۳..... مسجد جامع بجنورد
- ۱۲۴..... سایر مساجد قدیمی
- ۱۲۴..... امامزاده‌ها و بقعه‌ها
- ۱۲۴..... بقعه شیخ رشیدالدین محمد
- ۱۲۵..... امامزاده حمزه رضا
- ۱۲۶..... امامزاده سلطان سید عباس
- ۱۲۶..... امامزاده عبدالله کوران
- ۱۲۷..... امامزاده احمد رضا (احمد بن موسی)
- ۱۲۸..... امامزاده شاهزاده زید
- ۱۲۸..... امامزاده شاهزاده جعفر
- ۱۲۹..... آرامگاه‌ها
- ۱۲۹..... آرامگاه شیخ شاه علی اسفراینی
- ۱۲۹..... آرامگاه تیموری
- ۱۳۰..... آرامگاه باباتوکل
- ۱۳۰..... آرامگاه علی ابن مهزیار
- ۱۳۱..... آرامگاه شیخ آذری
- ۱۳۱..... درختان کهنسال
- ۱۳۷..... ویژگی‌های فرهنگی و هنری
- ۱۳۷..... جشن‌ها و سرورها

۱۳۷	چهارشنبه‌سوری
۱۳۹	مراسم نوروز
۱۴۰	سیزده بدر
۱۴۱	مراسم عروسی
۱۴۶	خلته گلدی
۱۴۷	چمچه خله گلب ده
۱۴۷	ختنه‌سوران
۱۴۸	سوگ‌ها و عزازها
۱۴۸	مراسم عزاداری خصوصی
۱۴۹	موسیقی محلی
۱۵۰	غذاهای محلی
۱۵۱	صنایع دستی و سوغاتی‌ها
۱۵۱	قالی‌بافی
۱۵۱	نمدمالی
۱۵۲	گلیم‌بافی
۱۵۲	پوستین‌دوزی
۱۵۲	سفال‌گری
۱۵۲	سبد و حصیربافی
۱۵۲	چادرشب بافی
۱۵۷	چاروق‌دوزی
۱۵۷	سفره کردی
۱۵۷	کلاه کرکی
۱۵۷	موزه‌ها
۱۵۷	موزه باستان‌شناسی و مردم‌شناسی بجنورد
۱۵۸	موزه حیات وحش بجنورد
۱۵۸	خسن ختام
۱۶۱	فهرست مکان‌های دیدنی استان
۱۶۱	شهرستان اسفراین
۱۶۳	شهرستان بجنورد

- ۱۶۵ شهرستان جاجرم
- ۱۶۶ شهرستان شیروان
- ۱۶۸ شهرستان فاروج
- ۱۶۹ شهرستان مانه و سملقان
- ۱۷۱ فهرست منابع

www.ketab.ir